

Kuka minä olen? Kuka sinä olet?

Yläkoulun monialainen oppimiskokonaisuus

Taru Alkio

Eeva-Maija Kajas

Marko Koivisto

Ohjaaja Miriam Attas

Yläkoulun monialainen oppimiskokonaisuus

Kuka minä olen? Kuka sinä olet?

Kun opimme **tuntemaan toisemme**, meidän on helpompi ymmärtää ja kunnioittaa toisiamme. Tunteisiin vetoamalla, voimme kannustaa itseämme ja muita ymmärtämään erilaisia ihmisiä lähellä ja kaukaa: Mieti miltä sinusta tuntuisi? Osaatko kuvitella mitä sinä tekisit jos...?

Kun **itsetunto** on terve ja vahva, uusiin ihmisiin on helpompi tutustua. Heitä on myös helpompi tukea ja kannustaa. Kiusaaminen ja toisen aliarvioiminen on heikkouden merkki.

Kun osaan **kuunnella** mitä toinen sanoo ja olen kiinnostunut siitä, opin ymmärtämään toista paremmin. Kun osaan kuunnella muita, silloin minuakin kuunnellaan.

Tavoite

- antaa oppilaalle valmiuksia ymmärtää itseään
- antaa tilaa, tilaisuuksia ja mahdollisuuksia pohtia omaa identiteettiä ja omaa itseä
- lähestyminen henkilökohtaiselta tasolta ryhmätasolle
- ymmärtää, että olemme kaikki oman perhetaustan, lähiyhteisön ja kokemuksiemme tuotteita
- tehdä opiskelijoita tietoisiksi mustavalkoisen ajattelun ansoista.
- luoda ilmapiiri, jossa voi olla oma itsensä ja esittää radikaalejakin ajatuksia toisia ihmisiä loukkaamatta ja kunnioittaen.
- opettaa suvaitsemaan täysin erilaisia ajatuksia - puolin ja toisin.
- opettaa keskustelemaan eettisesti, jotta pystytään ehkäisemään esim. koulukiusaamista, mikä lienee maaseutukoulun todellinen tämänhetkinen “radikalismiuhka”.

Alustus:

(luokanvalvojan tunnilla)

1) Näytä esim. oheinen kuva oppilaille.

Vaihtoehtoja:

a) Valitkaa pienissä ryhmissä yksi kuvan henkilö ja keksikää hänelle elämäntarina.

Pienryhmät esittävät tarinansa muille.

b) Keitä kuvaan voisit vielä lisätä? Miksi?

2) Tai katsotaan muutamia video-klippejä samanikäisten lasten/nuorten elämästä ympäri maailmaa

Elämä pysähdyksissä- Omarin tarina

<https://www.youtube.com/watch?v=MgLnz2361>

[Rk\)](#)

Kadian tarina

<https://www.youtube.com/watch?v=ahzImQbha>

[bw\)](#)

Alustus:

Yhdessä pohdittavaa: Millainen koulu tarinoissa kuvatuilla lapsilla/nuorilla on? Millaisessa ryhmässä olisi mukava olla?

Millainen koulun tulisi olla, jotta kaikkien olisi hyvä ja turvallinen olla?

3) Laaditaan luokan toimintasäännöt. Millaisessa luokassa kaikkien on hyvä olla? Millainen toiminta koetaan haitallisena?

AI

1. tunti: Kuka olen?
2. tunti: Esittelyjen purku

MITÄ HALUAN KERTOA ITSESTÄNI?

Jokainen saa haluamallaan tavalla esitellä itsensä ja valita, mitä asioita haluaa itsestään muille kertoa.

Mahdollisia toteutustapoja esimerkiksi:

tekstin kirjoittaminen

slide-show

video

puhe

Esittelyn tekemiseen on hyvä varata yksi oppitunti.

Toisella oppitunnilla työt esitellään. Oppilaat antavat toisilleen esittelyistä hyvää palautetta kirjallisesti/suullisesti.

-

AI

3. tunti: Neuvotteluharjoitus

http://ahtisaaripaiva.fi/wp-content/uploads/2016/10/Neuvottelutai_dot_NeljanSananRakennelma.pdf

Harjoitellaan neuvottelutaitoja linkin takaa löytyvän “Neljän sanan rakennelma” -harjoituksen avulla.

Tärkeää:

- Aihe sovitaan yhdessä.
- Päätös muodostetaan yhdessä neuvottelemalla.
- Erilaisia näkökulmia on helppo esittää turvallisessa ympäristössä.

TE

1 oppitunti

Mitkä ovat sinun vahvuutesi? Miten ne näkyvät? Tunnistatko ne itse?

Tunnistavatko muut ne sinussa? Mitä sellaisia vahvuuksia muut näkevät sinussa, joita et itse näe?

1. Opettaja laittaa oppilaat sattumanvaraisesti (esim. syntymäkuukauden tai pituuden tms. perusteella) istumaan rinkiin. Tarkoitus on, että ei päädytä parhaiden kavereiden kanssa vierekkäin.
2. Opettaja aloittaa, jos luokasta ei löydy aktiivisia oppilaita. Ensimmäinen kierros: Jokainen kertoo vieruskaveristaan yhden asian, missä tämä on hyvä.
3. Toinen kierros: Jokainen kertoo itsestään yhden asian, jossa on hyvä sekä yhden asian, jota haluaisi itsessään vielä kehittää.

TE

4. Meidän luokkamme on tällainen - juliste

ISO PAPERI LATTIALLE: Meidän luokkamme on tällainen -otsikon alle kootaan sanapilvi luokan erilaisista vahvuuksista/osaajista. Julisteeseen voi halutessaan lisätä myös kuvia esim. lehdistä.

Tärkeää:

- Jokaisesta oppilaasta vähintään yksi asia julisteeseen.

UE/ET

1-2 oppituntia keskustelu- ja peli-
innokkuudesta riippuen

Tavoite:

- tunnistaa omia arvoja ja luokitella niitä
- keskustella arvoista ja kuunnella toisia
- pelin avulla pohtia omaa arvomaailmaa ja tehdä koko elämään vaikuttavia ratkaisuja

1. Vastaa ensin seuraaviin kysymyksiin viikkoosi:

- a) Mikä on sinulle arvokasta?
- b) Mitä haluaisit saavuttaa?
- c) Mitä ajattelet juuri nyt?
- d) Mikä on sinulle merkityksellistä?
- e) Mikä tuo sinulle iloa?
- f) Mikä on sinulle tärkeintä juuri nyt?

UE/ET

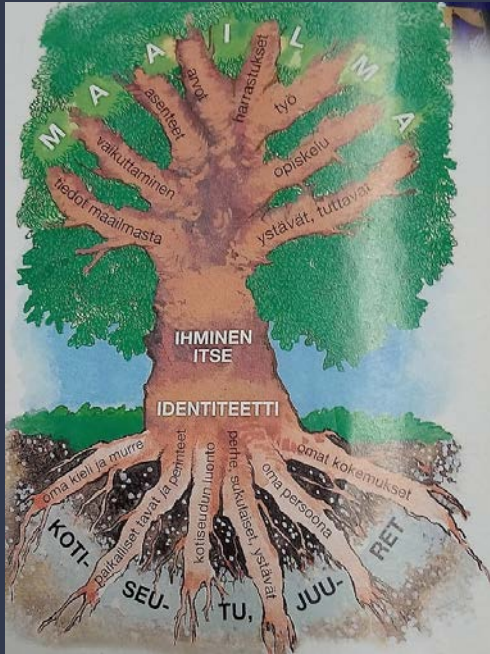

2. Opettaja näyttää arvolistan (löytyy linkkilistasta). Valitse listasta itsellesi kymmenen tärkeintä asiaa. Kirjoita valitsemasi arvot viikkoosi pyramidin muotoon niin, että ylimmälle riville sijoitat itsellesi tärkeimmän asian, toiseksi ylimmälle kaksi seuraavaksi tärkeintä jne.

3. Lyhyt keskustelu tärkeimmistä arvoista joko pareittain, pienryhmissä tai yhteisesti.

4. Peli elämästä: Tulostettavia lautapelialustoja (linkkilistassa), lisäksi tarvitaan pieniä pelinappuloita ja nopat. Pelin tarkoituksena pohtia omia arvoja ja huomata arvojen vaikutus elämän valinnoissa.

GE

Missä asun, missä asut?

Alustusta:

- Ensimmäinen muistikuva omasta kodista (missä, millainen, mikä fiilis jne.)
- Oletko edelleen samassa kodissa (miltä tuntuu?) vai oletko muuttanut (miltä tuntuu?)

TOTEUTUS:

Vaihtoehto 1: Kotiseutu kartalle

Piirrä vapaalla kädellä omiin mielikuviisi perustuva kartta kotiseudustasi. Merkitse karttaan itsellesi tärkeitä paikkoja.

Vaihtoehto 2: Paikka, joka on/oli minulle tärkeä (esim. nyt - piienenä)

Kerro, piirrä, ota valokuva, kuvaa videota paikasta, joka on/oli sinulle erityisen tärkeä. Missä se sijaitsee? Millainen paikka on? Miksi se on/oli sinulle tärkeä?

Vaihtoehto 3: Täällä asun

Määrittele oma osoitteesi eri aluetasojen avulla:

- asuinalue / kaupunginosa / kylä
- kaupunki / kunta
- maakunta
- maa
- maanosa

Mitä eroja ja yhtäläisyyksiä huomataan?

Vaihtoehto 4: Yhteinen karttamme

Laitetaan luokan seinälle kartta lähialueesta tai kotikunnasta. Oppilaat merkitsevät karttaan

- kotinsa
- koulumatkansa
- harrastuksensa
- lähikauppansa jne.

Havainnoidaan ja pohditaan kartan kertomaa yhdessä.

Vaihtoehto 5: Asuinpaikkojen polku

Laadi omista asuinpaikoistasi mahdollisimman totuudenmukainen piirros. Piirrä polku, jonka varrelle sijoitat paikat, joissa olet asunut (lapsuus - nuoruus - tulevaisuus eli missä haluaisit asua). Erotta eri ikävaiheet ja asuinpaikat eri väreillä. Sijoita polulle myös päivähoitopaikkasi, alakoulusi, yläkoulusi, harrastukset jne.

KO

Mitä meillä syödään, mitä teillä syödään?

Millaisia arki- ja juhlaruokaperinteitä luokalta löytyy?

Ruoka on meitä kaikkia yhdistävä asia. Ruoka liittyy arkeen ja juhlaan. Jokaisella perheellä on omanlaisensa ruokakulttuuri.

Tavoite:

- Tutustua erilaisiin ruokaperinteisiin
- Esitellä oman perheen ruokaperinteitä, ruokia ja makuja

KO

Vinkkejä oppimiskokonaisuuden käsittelyyn:

- Alustusesimerkki: Puhutaan mikä merkitys ruualla on yleensä (ravinto, yhdistää ruoka-aikoina, arkiruoka, juhlaruoka, lempiruoka jne.)
- Video ruokakulttuurista:
<https://www.youtube.com/watch?v=OI-nopKzVCk>
- Kerrotaan tavoite
- Jokainen oppilas valitsee arki- tai juhlaruuan.
- Kerrotaan esimerkkejä toteutustavoista:
 - Ota kotona kuva ateristiasta ja esitele se luokassa (Mikä siitä tekee erityisen? Kuka ruoan tekee? Miten itse osallistut? Miten ateriat sijoittuu/rakentuu ruokaympyrään. Mitä mausteita ruokaan kuuluu? Mitä ruokailuun liittyviä tapoja perheellä on? Jne.)
 - Tuo maistiaisia kouluun ja esitele ((Mikä siitä tekee erityisen? Kuka ruoan tekee? Miten itse osallistut? Jne.)
 - Tee koulussa jokin ruoka, joka on teidän perheelle/sinulle erityisen tärkeä/hyvä jne.
- Koonta: Esitelmät, Ruokamessut jne.

KO

Toteutustapoja:

- Videointi
- Valokuvaus
- Kyselytutkimus (esim. mitä mausteita luokalla käytetään jne.)
- Piirtäminen
- Kirjoittaminen
- Leipominen
- Soittaminen, laulaminen
- Slide-show
- Jne.

KU

Millaisena koen itseni? Miltä minusta tuntuu?

Tavoite: Minkälaisena näen itseni (=valokuva) ja miltä minusta juuri nyt tuntuu (=maalaus)

Tehtävä:

- Oppilaat maalaavat tunnetilastaan kuvan, jonka ei tarvitse esittää mitään. Pääpaino siis väreissä ja värien kuvastamisissa tunteissa.
- Toisessa osassa oppilaat ottavat itsestään sellaisen valokuvan tai -kuvia, jotka kuvastavat oppilasta sellaisena kuin hän itsensä näkee. Kuvat tulostetaan ja sommitellaan + liimataan tunnetilamaalauksen päälle.

Materiaalilinkkejä:

UE/ET: omat arvot

<https://drive.google.com/file/d/16QrUDwgTv5sFRjxvghwW7SanCMiWfniB/view?usp=sharing>

pakolaisuuspeleli <https://www.tekojakampanja.fi/wp-content/uploads/2015/06/Peli-elamasta.pdf>

TE: Vahvuuskortit

<https://www.mielenterveysseura.fi/fi/julisteet-ja-kortit/vahvuuskortit>

Alustuslinkkejä:

Elämä pysähdyksissä- Omarin tarina

<https://www.youtube.com/watch?v=MgLnz2361Rk>)

Kadian tarina

<https://www.youtube.com/watch?v=ahzImQbhabw>)

Materiaalilinkkejä:

Draaman keinot rauhankasvatuksessa

<https://www.youtube.com/watch?v=g-S2r8HMEew>)

Suomalainen pakolainen (dokumentti)- Entä jos me joutuisimme pakoon?

<https://www.youtube.com/watch?v=YByqZfMQxmc>)

- Koulu maailmaa muuttamaan-

<http://www.koulumaailmaamuuttamaan.fi/>)

- Globaalikasvatus (<https://www.gloaalikasvatus.fi/>)

- Kepa <https://www.kepa.fi/>

- Ahtisaaripäivä: <http://ahtisaaripaiva.fi/>